СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 12. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 16-го січня 1947. No. 12. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, January 16, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

БІЛИЙ ДІМ ПРОТИ ГОСТРИХ РОБІТНИЧИХ ЗАКОНІВ

За порозумінням з президентом Труманом секретар праці Луіс Б. Швеленбак повідомив републиканську більшість у конґресі, що уряд буде поборювати робітниче законодавство, яке обмежувало б свободу робітничих організацій, або яке ще більше причинилося би до викликування непорозумінь між капіталом і працею. Як приклад такого законодавства Швеленбак вказав на новий біл Кейза, в якому міститься домагання створити раду посередництва. Секретар праці подав до відома, що уряд має свої законопроекти в робітничих справах, які відповідають замислам президента, проголошеним у його промові „про стан Американської Унії".

ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ ЛУИСА В НАЙВИЩОМУ СУДІ.

Найвищий Суд Злучених Держав узяв на денний порядок вирішення відклику Джана Л. Луїса, голови майнерської юнії, проти засуду федерального суду першої інстанції за непослух в справі відкликання страйку шахтарів. Генеральний прокуратор Там С. Кларк обвинувачував Луїса, що він хоче поставити свій авторитет понад авторитет уряду Злучених Держав і хоче завести панування товпи. Адвокати майнерської юнії повторили лише арґументи, які вони предложили в федеральнім суді. Час призначений на вислухання був обмежений до трьох годин і після його покінчення предсідник Найвищого Суду Фред М. Винсон замкнув поступування. Загально говорять, що суд вирішить відклик впродовж кількох тижнів.

РЕПУБЛИКАНЦІ ГОДЯТЬСЯ НА ПРОДОВЖЕННЯ ПОДАТКУ ВІД ПРОДАЖУ.

Републиканські члени комісії способів і засобів у палаті виявили, що вони будуть обстоювати продовження податку від продажу люксусових предметів, ухваленого в 1943 р. Цей податок приносить півтора біліона річно федеральному скарбові і має вигаснути автоматично за 6 місяців після покінчення воєнного діяння.

СИН НАЗНАЧЕНИЙ ГУБЕРНАТОРОМ ПО СМЕРТІ БАТЬКА.

Леґіслятива стейту Джорджія виповнила важну конституційну проґалину, а це, що має статися, коли вмре вибраний урядовець перед обняттям становища. Такий випадок трапився саме з кінцем року 1946, коли вибраний губернатором стейту Юджин Талмадж помер, а закон не передбачує, хто в такому випадку має обняти його місце. Леґіслятива вибрала 128 голосами проти 126 Германа Талмаджа, сина небіжчика, на цій підставі, що його імя було вписуване на лістах замість імени батька.

РІЗКИЙ УПАДОК ЦІН В ДРІБНІМ ПРОДАЖУ.

Після несподіваного подешевіння масла, з 90 до 70 центів від фунта, почали різко падати ціни на інші харчові продукти. Курчата продаються по ціні 43 ц. битого мяса, замість 45—55 ц. перед кількома тижнями. Кажуть, що великі продавці забагато нагромадили курячого мяса і не могли продати його перед святами. Таксамо говорять уже про подешевіння молока по 1 ц. на кварті неґайно, а по 2 ц. від початку місяця лютого. Заповідають упадок цін на городовині, які тепер тримаються ще високо. Зате подешевіли помаранчі.

КОНҐРЕСОВИЙ БАНК ПІД ЗАМІТОМ НЕПРАВИЛЬНОСТЕЙ.

Вже від тижня замкнений конґресовий банк, який міститься на Капітолю, бо в ньому переводять контролю. Предсідник палати репрезентантів Джозеф В Мартин подав до прилюдного відома, що в банку є дефіцит на 121,000. Конґресовий банк служить для виплат платень для конґресменів і для оплат різних комісій, які працюють з доручення конґресу. За банк відповідає один з конґресменів, якого вибирає палата як свого „дверника" (сержант-ет-армс). Він складає запоруку (бонд) на $50,000. Дехто з конґресменів дістає позички з банку, з яких деякі не були звернені на час і з цього, як пишуть, повстав дефіцит.

НАСТАЮТЬ НА ПРОВІРКУ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ.

Републиканські конґресмени домагаються точної провірки способів ведення минулої війни, але натрапляють на важку перепону. Новий конґрес розпочав працю на підставі нових правил, ухвалених попереднім конґресом саме перед його закінченням. Провіркою мали зайнятися дві комісії з часів попереднього конґресу, а міжтим в новім конґресі число комісій думе обмежене. Демократи противляться затриманню тих комісій, а републиканці хочуть затримати і вже перевели відповідну ухвалу на своїй конференції.

Італія дістане кредитів на сто міліонів дол. як неґайну допомогу

Експортово-Імпортовий Банк закульчикував для Італії позичку у висоті $100,000,000 під умовою, що вона за ці гроші закупить потрібні товари в Злучених Державах. Це рішення є висл ідом переговорів італійського премієра Альчіде де Гаспарі з урядом у Вашинґтоні. Щоби приспішити поміч для італійського голодного населення, департамент війни видав наказ шістьом американським кораблям, навантаженим збіжжям, щоб вони змінили дорогу на море і завезли набір до італійських пристаней, замісць до німецьких, для яких збіжжя було призначене. Положення в Італії стало критичне внаслідок голодових забурень, а зґадане збіжжя може запобігти небезпеці.

РЕЗИҐНАЦІЯ В ДЕПАРТАМЕНТІ СТЕЙТУ.

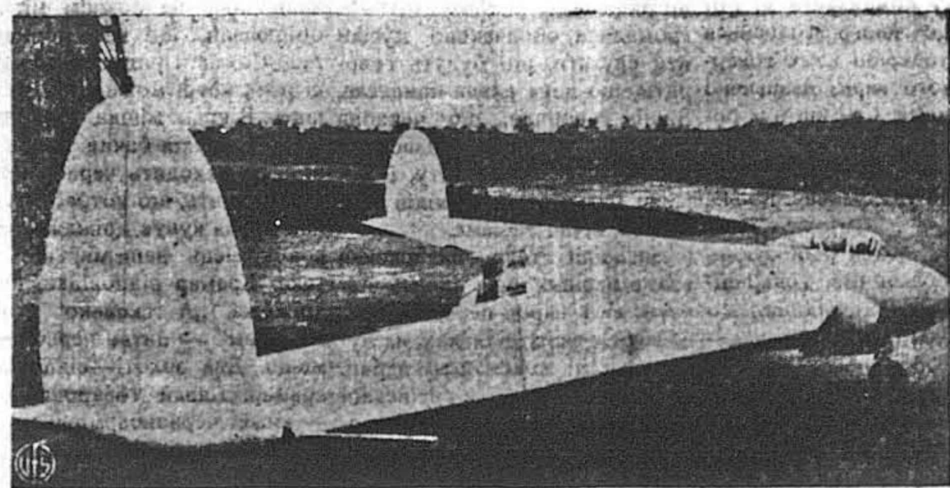
Асистент секретаря стейту Доналд Росел, близький приятель уступаючого секретаря Джеймса Ф. Бирнса, зрезиґнував зі свого становища і цим отворив дороґу до інших резиґнацій з наго ди обняття уряду новим секретарем, Джорджом С. Маршалом. Передбачують неґайні резиґнації таких осіб: Бенджаміна Коґена, близького дорадника небіжчика Рузвелта; підсекретаря стейту Діна Ачесона й асистента Спруйла Брадена, якого часто згадується при обговорюванні відносин до Арґентини.

Голова місії УНРРА в Україні в справі інформацій про Україну

З Москви повідомляють, що теперішній голова місії УНРРА в Україні, Пол Вайт, який перебуває хвилево в Москві, виступив з гострою атакою проти бувшого кореспондента УНРРА в Україні, Джана Фишера, за його статті про Україну, надруковані в Маґазині Гарпера. Згідно зі заявою Вайта, Фишер є теж автором книжки „Ди Скерд Мен ін Кремлін" (Залякані Люди в Кремлі), яка має появитися вже в скорому часі. Вайт заявив закордонним кореспондентам у Москві, що описані Фишером події не мають фактичної бази, що Фишер не мав „довщих конференцій" з Микитою Хрущовом та з іншими советськими достойниками. Вайт твердить, що обставини, в яких Фишер перебував в Україні, не роблять його авторитетом в справах цеї України та цілого Советського Союзу. Фишер провів 50 днів в головній кватирі УНРРА в Києві та відбув тільки дві подорожі, одну до Полтави і Кременчуга, що тривала три дні, та другу до Дніпростану в Запоріжжі, до Дніпропетровська і Харкова, що тривала пять днів, двердить Вайт. Підчас тих подорожей Фишер — згідно зі заявою Вайта — не мав можности „спати і їсти з українцями" — як він пише в своїх статтях. Крім того, твердить Вайт, Фишер не знає мови країни, що ще більше утруднювало йому його працю. Вайт заявив, що Фишер був зобовязався перед тодішним головою місії УНРРА в Україні, маршалом МекДофі, не писати нічого про Советський Союз, як довго там ще триватиме місія УНРРА, а перед публікацією своїх спостережень, він повинен був представити їх до апробати маршалові МекДофі. Джан Фишер, що зараз перебуває в Ню Йорку, був „дещо заскочений" обвинуваченнями Вайта, бо він не сподівався, що той „хто хоче писати правду про Советський Союз, може бути предметом атаки збоку тих, які того собі не бажають". Джан Фишер окремо заперечив, будьто би він зламав будьяку умову з маршалом МекДофі.

СОВЄТСЬКА ЗАЯВА В СПРАВІ ОСТРОВІВ ШПІЦБЕРҐЕН

У відповідь на голосну вже справу советського домагання до Норвеґії в справі військових баз на островах Шпіцберґен, советська офіціяльна пресова агенція ТАСС опублікувала заяву, в якій стверджує, що Парижський договір з 1920 року, який віддав Норвеґії суверенність над островами Шпіцберґен, не може вважатися важним, бо між тими, які цей договір підписали, „були держави, які знова боролися проти Союзників". В заяві говориться, що згаданий „договір був підписаний і ратифікований без участи советського уряду" і він не узгляднює „оборонних інтересів Советського Союзу на Півночі". ТАСС заявляє, що в переговорах між советським і норвежським урядами з кінцем 1944-го і на початку 1945-го рр. було „досягнено порозуміння" щодо „спільної оборони" архіпеляґу, як теж було започатковано відповідні наради з урядами союзників щодо ревізії договору з 1920 р., яких, одначе, не закінчено. Переговори з Норвеґією велися з ініціятиви советського уряду. ТАСС дальше стверджує, :о на підставі досвіду другої світової війни, острови Шпіцберґен мають „виїмкове значення і ваґу для безпеки Советського Союзу", як під господарським, так і стратеґічним оглядом. З Лондону повідомляють, що британський уряд вважає советські твердження про неважність договору з 1920-го року за безпідставні та обстоює, що цей договір мусить існувати й обовязувати аж доки він не буде зревідований тими, хто його підписав, за виїмком ворожих держав. В Лондоні вислолюються теж сумніви, чи британський уряд погодиться на ревізію згаданого договору, при чому цю справу теж узалежнюється від становища Злучених Держав.

НОВИЙ ЛЕТУНСЬКИЙ ВИНАХІД. — Британія випробовує тепер новий летунський винахід, яким має бути літакове крило, порушуване сильною пружиною. Модель такого літака маємо перед собою. Його ширина виносить 90 стіп.

ЗАЧАЛИСЬ ВСТУПНІ НАРАДИ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З НІМЕЧЧИНОЮ

Вступні наради заступників міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг зачались в Лондоні 14-го січня і зачались, як звичайно, непорозумінням та суперечкою між советським й іншими представниками, щодо процедури. Советський представник Ф. Ґузев домагався, щоби насамперед передискутувати справу договору з Німеччиною, а опісля з Австрією, тоді які інші представники бажали — а вкінці вирішили — дебатувати над справою Німеччини в середу, 15-го січня, а над справою Австрії черґового дня. Британський міністер закордонних справ Бевин заявив, що заступники міністрів закордонних справ це „чудова інституція", бо там де міністри не можуть погодитися, вони віддають справу своїм заступникам.

ВАРШАВА ВІДКИНУЛА ОБВИНУВАЧЕННЯ АМЕРИКИ Й АНҐЛІЇ.

З Варшави повідомляють, що польський президент Берут відкинув дня 14-го січня американсько-британську ноту з протестом проти передвиборчого терору урядової партії. В своїй довгій заяві закордонним кореспондентам Берут заявив, що він „не виключає амнестії" для політичних вязнів, але аж після виборів.

СТАНОВИЩЕ ГОЛАНДІЇ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ.

Голандський уряд вніс дня 14-го січня довший меморіял на конференцію заступників закордонних міністрів в Лондоні, в якому домагається створення децентралізованої Федерації німецьких країн з централізованою економією.

МИРОВІ ДОГОВОРИ ЗІ САТЕЛІТАМИ ГОТОВІ.

З Парижа повідомляють, що кінцева редакція мирових договорів з бувшими сателітами Держав Осі буде закінчена дня 17-го січня. Договори будуть підписані в Парижі дня 10-го лютого. Вони будуть опубліковані 4 години після того, як будуть доручені дипломатичним представникам у Вашинґтоні.

ЗАСУДИЛИ.

Советський Військовий Трибунал для Польщі засудив на смерть і розстріляв советського вояка Фьодорука за те, що він напав на кількох цивільних поляків та ограбив їх.

В Мадриді розстріляно Хозе Антонія Льєранді та Хозе Ісаса Оляйсоля засуджених на кару смерти за „підготовку військового бунту".

У Варшаві військовий суд засудив на кару смерти трьох поляків, графа Ксавієра Грохольського, Вальдемара Бачака та капітана Вітолда Каліцкого, обвинувачених за шпіонажу в користь Анґлії.

В Берліні відрубано голови двом жінкам — др. Гільде Верніке та Гелені Вечорек, засудженим на кару смерти за вбивство 600 умово-хворих за часів націстського режиму.

ТІСНА ЕКОНОМІЧНА СПІВПРАЦЯ МІЖ АНҐЛІЄЮ І ФРАНЦЄЮ.

З Лондону повідомляють, що вислідом розмов французького премієра Леона Блюма та британських премієра Атлі і міністра закордонних справ Бевина дня 14-го січня було рішення тіснішої економічної співпраці між обома країнами. Розмови зачіпали теж інші проблеми і дали „незвичайно добрий" вислід, заявив речник британського міністерства закордонних справ.

ВІНСЕНТ ОРІОЛ ПЕРЕВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ ФРАНЦУЗЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ.

З Парижа повідомляють, що там дня 14-го січня соціяліст Вінсент Оріол був перевибраний президентом Французької Національної Асамблеї, а Авґуст Шампетіє де Рібес, з партії популярних републиканців, був перевибраний президентом вищої парляментарної палати, т. зв. Ради Републики. В коментарах звертається увагу на зменшення комуністичних впливів та вказується на труднощі, які стоятимуть перед недалеким вибором президента Републики.

ЗРІСТ НАЦІЗМУ В НІМЕЧЧИНІ.

„Міжнародний Комітет для Студій Европейських Проблем", що складається з провідних анґлійців, французів, бельґійців, данців, голадців і норвежців, задумує внести на конференцію заступників міністрів закордонних справ в Лондоні обширне звідомлення про відродження та зріст націзму в Німеччині, повідомлять з Риму. В звідомленні подається інтересні дані про те, що Німеччина, незважаючи на проґрану війну, не перестала бути загальною загрозою головно своїм людським потенціялом. Зі згаданого звідомлення виходить, що підчас другої світової війни Советський Союз втратив 3.7 відсотків свого населення, Франція — 2%, Польща 13.6%, Юґославія 10.5%, а Греція 6.8%. Німеччина в загальному втратила 3,600,000 осіб, а як вчислити всіх „фолькс дойчів" та воєннополонених, то сьогодні вона матиме ще 7.5% населення більше, чим мала в 1939 році.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА ІДЕОЛЬОГІЧНУ ОФЕНЗИВУ ДЕМОКРАТІЇ

Довгими, дуже довгими роками глядів Луіс Фишер, видатний американський журналіст, на Кремль як сонце демократії, проміннюче поступом і свободою. Дописуючи до тижневика „Нейшен", який глядів (і ще далі споглядає!) на Москву як джерело соціяльної рівности і справедливости, він не описував ані голоду в Україні, ні терору в Советах, хоч був у Росії й про це знав. Держався, як кажеться, засади згаданого тижневика, що як не можна сказати про Совети щось доброго, то краще мовчати. Вкінці це довело до цього, що Фишер розійшовся з „Нейшен" і зачав писати не тільки проти Гітлера, Мусолінія і Франка як ворогів демократії, але теж і проти Сталіна. Так є теж і в його найновішій книжці „Ди Грейт Челендж" („Великий Визов"), що недавно появилась і стрінулась з дуже прихильною оцінкою.

Визов, про який тут мова, це визов, кинений демократії, в першу чергу, збоку Советів. Це, як пише Фишер, найбільший визов, який колинебудь стрінув демократію. Це пішов проти демократії „Петро, озброєний Марксом", себто пішов російський імперіялізм царських часів, оправлений у ніби марксівські рямці. Одначе тому, що там всетаки є Маркс, пише Фишер, то тим самим, є там таки бунт проти цього становища, що є за те, щоб усе залишилось по старому... На це треба памятати.

Фишер не є за війну з Росією, але за те, щоб здержати її територіяльну експанзію; він є проти цього, щоб Росії далі потурати, бо потурання знищить свободу в многих краях і скінчиться вкінці війною. Та найважніше: Фишер є за конкуренційну, ідеологічну боротьбу з Росією; за те, щоби демократії роспочали ідеологічну офензиву. Цей наступ демократії треба так розуміти, щоб здійснювати демократичені засади, і то всюди, в дома і за кордоном. Найліпшими союзниками советської ідеології, пише Фишер, є ті реакціонери, що є проти соціяльних реформ і обстоюють різного роду дискримінацію.

Чи це, що пропонує Фишер, буде вистарчальним, щоб обезсилити кремльську заразу в світі, не знаємо. Зате годимось з ним, що треба боротись з большевизмом теж і в такий спосіб, щоб постійно удосконалювати наш суспільний лад, забезпечуючи працюючу людину перед капіталістичним визиском та даючи їй змогу підніматись щодо життєвого стандарду щораз вище і вище. Це обовязкове! Коли б демократії не пристосувались до цеї вимоги, то немає мови, щоб вони перемогли у змаганні між советським тоталітаризмом і демократичною свободою. Не розуміти цього положення, значить помагати большевицькій демагогії знищити свободу у світі і завести панування тиранії, якою керуватиме всевладний тиран з Кремлю. Це була б загибель усякої демократії.

Таке виходить з книжки Фишера і з тим ми вповні погоджуємось, хоч маємо певні застереження щодо цього, як слід поступати зі Советами в інших справах.

Перший, повоєнний, зрівноважений буджет

Господарку федерального уряду пізнати наглядно з федерального буджету, який складає окреме Буджетове Бюро з буджетовим директором на чолі. Проєкт буджету предкладає президент до одобрення конгресові. У пятницю 10. січня президент Труман переслав обом палатам конгресу такий буджет на скарбовий рік 1948, який починається 1. липня 1947. До того часу конгрес має провірити поодинокі позиції в буджеті і або його приняти, або поправити.

Хто береться студіювати буджет модерної держави, мусить водночас вглибитися в державно - політичне життя держави, бо інакше не зможе зрозуміти, чому і на що потрібні оці велетенські видатки, які представив президент у своїм буджетовим пляні. Видатки на третій рік після покінчення другої світової війни передбачені на $37,528,000,000, а приходи на покриття видатків передбачені на $37,730,000,000, тобто передбачена надвишка на $200,000,000. Тому, що буджет не передбачує дефіциту, який треба б покрити позичкою його називають „зрівноваженим". Отже це є перший „зрівноважений" повоєнний буджет Злучених Держав. У ньому впадає в очі те, що він вищий, ніж цьогорічний буджет, який встановлений був на понад тридцять пять біліонів, значить на два біліони менше, ніж новий буджет. У цьому замітне те, що після війни видатки держави зростають, замісць маліти і це саме викликає деякі міркування або негодування.

Президент у своїм буджетовім посланні передбачує негодування і тому дає на вступі такі пояснення: „Федеральний уряд має не лише сповнити свої контрактові зобовязання; він мусить теж подбати за такі услуги, які потрібні для поступу й добробуту нації. Ми маємо заплатити нашу пайку видатків на побудову світової організації. Мусимо подбати за доцільні способи для оборони країни. Маємо ще інші зобовязання, як міжнародні так і наші домашні, які ми мусимо дотримати. Надії, велика частина видатків на скарбовий рік 1948 є на те, щоб виконати зобовязання. Буджет складений так, щоб міг відповісти нашим потребам і виповнити цілу програму згідно зі засадами економії".

Буджетовий прелімінар обіймає 610 загальних родів видатків, поданих у міліонах, без додатку соток. Зогляду на просто астрономічні цифри, в яких цей буджет представлений, таке числення є оправдане.

Як великі ці видатки, і то не поодинокі видатки, а лише їх роди, пізнати напр. з відділу: „Краєва оборона". Там подані лише три рубрики: ч. 51, військова оборона, 6,811 (міліонів); ч. 52, морська оборона, 4,514 (міл.); ч. 53, діяння для підтримки оборони, 262 — разом 11,587 (міліонів), тобто 11.5біліонів у скороченні.

На поміч ветеранам призначено 7.3 біліонів, на міжнародні справи і фінанси 3.5 біл., а з того половина призначена на кредити для чужих держав. Окремо призначено на працю для досліду атомової сили 443 міл., тому, що ця ділянка не належить тепер до військових видатків, а до цивільних. Також чомусь окрему рубрику становить утримання окупованих країв, увисоті 645 міліонів. На відсотки від довгів призначено 5 біліонів, а на сплату самого довгу 2.16 біл. Одні й другі рубрики є обовязковою конечністю, бо запоручені законом, отже їх зменшати не можна.

Коли б узяти видатки відсотково, то з кожного доляра, призначеного на покриття видатків призначено в центах: 30 на оборону, 19.5 на ветеранів, 13 на довги, 9 на міжнародні справи, 5 на зворот податків, 4 на суспільне забезпечення і здоровля, 4 на оплату цивільної адміністрації держави, 4 на невійськові державні агенції, 4 на транспортові засоби, 3.5 на сільське господарство, 3 на розвиток природних багатств, 2.5 на освіту і наукові розшуки, 1.5 на будову домів, 1 на торгівлю; промисл і фінанси.

На покриття видатків мусять бути забезпечені приходи. У теперішньому буджеті ці приходи пердбачені майже виключно з податків, особисто-доходового, від підприємців, та робітників, які доплачують до фонду суспільного забезпечення. Крім цього згаданий прихід з мита, який обрахований на 517 міл. Перед першою світовою війною прихід з мита вистачав майже цілковито на покриття федеральних видат ків, а тепер він є лише малою частиною. Часи змінилися!

У буджетовім посланні президент виразно твердить, що зогляду на конечні видатки не можна тепер говорити про зменшення податків. Республиканська Партія перед виборами обіцювала населенню знижку податків на 20%. Тому теперішня республиканська більшість у конгресі змісця заповідає боротьбу проти надмірних видатків предявлених у буджеті і твердить, що за її обрахунками можна буде знизити прелімінар видатків на чотири біліони долярів. У конституційних державах згода парламенту на видатки краю належить до його головних функцій, а дебата над буджетом, це часто не так критика, але „батіг", що вдаряє міністрів та уряд. Тому за критикою буджетового предложення в конгресі с л і д к у є громадянство дуже пильно. З цим рахуються у конгресі, знаючи, що це відбивається теж при виборах. Крім цього голоси преси це теж вислів опінії загалу й тому конгресмени пильно прислухуються і до голосів преси в справі буджету.

Микола Чубатий.

Незгода серед української політичної еміграції

II.

Хто тепер веде визвольну боротьбу української нації.

Спір поміж українською політичною еміграцією ведеться не тільки за минуле, але куди більше за теперішнє та майбутнє визвольної боротьби. Конкретно, цей спір розграється поміж так званим Координаційним Комітетом, що обєднує всі українські самостійницькі партії від соціялістів по націоналістів полк. Андрія Мельника з одного боку та поміж Проводом Націоналістів, очолюваних Степаном Бандерою з другого боку. Створений спершу спільний комітет, розколовся в той спосіб, що націоналісти зпід проводу Степана Бандери покинули спільний Координаційний Комітет та ведуть свою політичну працю окремо.

Подія ця викликала вже багато дискусії на сторінках навіть заокеанської преси; певно не брак її теж поміж еміграцією в Европі. На всякий випадок відомости, які передістаються з Европи в приватних листах, говорять тільки про це, що поміж обома групами існує сильне загострення та розвивається боротьба на внутрішньому фронті з усею завзятістю і з очевидною шкодою для самої української політичної еміграції та зі шкодою для справи визвольної боротьби України.

Боротьба поміж розколеними групами ведеться з очевидною шкодою для справи визволення української нації. Під час коли націоналісти з групи Степана Бандери чинну боротьбу Української Повстанчої Армії, що її веде український нарід на рідній землі з червоним окупантом, приписують собі, як боротьбу ведену їх прихильниками, так з другого боку запеклі вороги українських націоналістів прямо заперечують, що така боротьба взагалі ведеться.

Питомий тягар, чи скількість партій.

Серед пресової дискусії підноситься зокрема як вину націоналістів з групи Ст. Бандери, що коли по одній стороні стоять всі українські партії числом шість чи сім, то вони не дотримують національної солідарности та йдуть самопас. Безперечно, що закид недотримування національної солідарности це поважний закид, зокрема в такім грізнім положенні, в якім найшовся тепер український нарід в краю та його політична еміграція поза кордонами рідної землі. В таких ситуаціях солідарність є річю конечною. Однак ми тут за морем не в силі, як слід ствердити причин самого розколу. Можуть це бути причини особистих амбіцій, що в нашій дійсности буває найчастіше, але можуть теж бути причини глибших розходжень щодо поглядів на справу визвольної боротьби українського народу.

Можуть це бути розходження поміж такими, що не вірять у можливість та доцільність чинної боротьби в теперішній ситуації та поміж „лицарями абсурду", що тримаються засади Лесі Українки „контра спем сперо" і мимо всякої безнадійности таки сподіватися визволення. Це саме нам потрібно знати, щоб осудити правильно, чи розкол мав особистий підклад чи ідеологічний. Якщо він має за підклад особисті анмбіції, так і слід його осудити. Має ж він підклад ідеологічний, так не можна винувати нікого за розкол навіть тоді, коли по одній стороні стоїть шість партій чи сім, а по другій одна група.

Не про число партійних вивісок іде нерідко в історично важких часах, але про скількість потенціяльної громадської енергії, що її містить в собі одна та друга сторона.

Хто жив на рідних землях, той знає з досвіду, що подібні відносини були також поміж українським революційним рухом та легальними партіями західної України. Хоч число легальних партій було більше хоч навіть такі великі легальні партії як УНДО контролювали мало не всі господарські та культурні установи Західної України, мимо того з революційним рухом націоналістичного табору симпатизувала більшість громадянства так числом, як теж того громадянства, що крило в собі головний запас національної енергії. Тому не в числі партій лежить суть справи, але в енергії національного діяння, що його нині репрезентує одна та друга сторона поділеного табору політичної української еміграції.

Українська Повстанча Армія та політичні групи еміграції.

Та зовсім інша справа коли йде про саму визвольну боротьбу на рідних землях, якої існування заперечити не в силі навіть вороги. Можна мати різні погляди на це, чи зі становища національної економії, себто щадження сил, така боротьба корисна. Корисність кожної визвольної боротьби оцінюється її моральними досягненнями та матеріяльними стратами. Матеріяльні страти це страти людського матеріялу та страти майна, моральні користі це підтримування поневоленого населення на дусі та розголос для визвольної боротьби перед світом. Вже на цю справу може бути різних поглядів.

Приймаєм, що така боротьба українського народу проти червоного окупанта нині потрібна та корисна, так це є боротьба не одної політичної групи націоналістів зпід проводу Ст. Бандери, але боротьба сил цілого народу, визнавців різних політичних світоглядів. Теоретично й самі бандерівці таке говорять. Голосять, що Українська Головна Визвольна Рада, тіло, що подається за політичне керівництво Української Повстанчої Армії, теж складається з людей різних політичних світоглядів. Таке твердження теж попірали б імена деяких поляглих членів УГВРади, з яких один мав би бути католицьким священником, другий східним українцем вже підсоветського виховання. Одначе поза межами рідної землі УГВРаду репрезентують чогось тільки члени одної групи бандерівців, що очевидно мусить підривати довіря інших політичних груп, серед яких напевно не брак теж правдивих самостійників та патріотів відданих справі визволення України. Коли було б інакше, а поміж репрезентацією УГВРади були б теж люди й небандерівського табору, напевно справа довіря для УГВРади тільки зискала б.

Не виринало б тоді теж питання повного законспірування УГВРади, бо людина другого політичного угрупування була б немов живим доказом всенаціонального з а с т у п н и ц т в а УГВРади як політичного зверхника революційних українських сил — Української Повстанчої Армії.

По нашій думці, не має оправдання аргумент, що провід революційного руху на українських землях повинен бути хоч частинно здеконспірований. Боротьба за визволення України ведеться з противником кровавим та неетичним, безприкладним в цілій історії людства. Тому законспірування проводу більше як це бувало колинебудь в історії визвольних рухів, є конечне та оправдане. Натомісць немає оправдання законспіровування представництва українського визвольного руху закордоном, а вже ніколи воно недопускаєме, коли це представництво виступає перд міжнародними установами.

Вартість та серіозність українського самостійництва та українського визвольного руху, рішальні кола світової політики все будуть оцінювати після його солідарности. З розбитими та розсвареними групами ніхто не буде рахуватись. Це слід памятати всім українським людям поза Україною сущим, до якого табору вони себе не зараховували б. Виступати буде українське самостійництво перед широким світом розбитим та несолідарним, так кожен крок свій засуджує воно само на невдачу, бо дає доказ, що немає української нації зрілої до самостійного державного життя.

Лекцію державного думання нехай бере собі українська політична еміграція з Америки. При повній владі в Америці перед листопадовими виборами була Демократична Партія. В її руках був весь апарат державної влади. А проте сама правляча демократична партія вичувала потребу у виступах за границею брати також до співзаступництва представників опозиційної тоді ще партії меншости — републиканів. Уряд не мусів цього робити, одначе повага американської нації вимагала, щоб ціле американське громадянство, зорганізоване в обох політичних партіях, говорило в імені Америки перед світом. Куди більше треба того недержавній нації, що бореться за волю. Розбиття це тільки доказ політичної незрілости, яку не треба презентувати перед світом. (Кінець),

РОГАТИНЕЦЬ (скиталець).

РОГАТИНСЬКА ЗЕМЛЯ під большевицько-німецькою окупацією 1939-1945

1)

Дня 17-го вересня 1939 р. Червона Армія на підставі порозуміння Сталіна з Гітлером п е р е й ш л а советсько - польський державний кордон на ріці Збруч та величезною масою залила західно-українські землі, „визволяючи" українців з „буржуазного ярма польської шляхти". Н всі і не відразу мали точне уявлення, що несе їм „армія — визволителька" на своїх прапорах.

Кілька днів громадяни Рогатина ждали на неї нетерпеливо. Представники міста довідавшись, що зближаються колони червоних військ від сторони сіл Пукова і Вербиловець вийшли їм на зустріч біля години шостої вечора, дня 20. вересня 1939 року. І зустріли її при вступі в місто по старому звичаю: хлібом-сіллю. Довгі літа мрій наших скомунізованих громадян здійснились в цей день, вони своїми оплесками, інтузіязмом витали своїх, так довго очікуваних товаришів-спасителів. Я бачив як вони цілували танки, та обнімаючи, цілували танкістів. Але за жовто-блакитним прапором намарно оглядались. Звичайно ті перші колони не задержались довго; посунулися вперед, а за ними напливали дальші частини. Другого дня рано 21. вересня якийсь червоний старшина обняв посаду команданта м. Рогатина. До нього зголосився місцевий товариш Стах Товарніцкій і його зараз назначено головою міста. Сам він був робітником (брукаром доріг), зараз дібрав собі співробітників та зачав урядування. Кілька днів пізніше я запримітив велику товпу людей біля будинку, де урядував тов. Товарніцкій. Це були люди бідніші, що хотіли одержати фіру опалових дров, бо наближались вже холодні дні. В міжчасі в місті вже появилось НКВД і десь по двох тижнях арештувало тов. Товарніцкого та вивезло його в незнане, мабудь до „раю". Слід згадати, що він перший цілував советського танка та довгі літа на них ждав. Його арештували за те, що він мав десь сказати, що це не є такі комуністи, як він собі уявляв.

На його місце прийшов якийсь червоноармієць. А цей почав урядувати уже цілком по рядянськи. Мітінги і мітінги, громадяни обовязково мусіли йти слухати, що будуть говорити, що нова влада принесла. Вічно говорили, що червона армія вас трудящих визволила зпід буржуазного гніту, і хай живе батько всіх народів тов. Сталін; вічно те саме.

Наслідки того визволення вже в перших днях дались відчути; весь народ перестав працювати у своїх ділянках, на мурах міста появились афіші. „Сообщеніе" ч. 1. (в російській мові), що закликали до нормальної праці, а найважніше, щоби всі крамниці були отворені, як до війни, і все випродували. А крамниці були дійсно повні. Для червоноармійців, відкрилась Америка; всі детайлі викуповували лише червоноармійці, а передовсім „часи" (годинники) і те все плило до „раю". Після кількох тижнів крамниці цілком опорожнились. Нових товарів не привозили, хоча на кожнім мітінгу обіцювали, що все прийде з Рад. Союза. Пригадую собі такі речі, котрі може кого засмішать. В крам. мішан. товарів п. Цоха Евстахія бачив такий інцидент: заходить червоноармієць іб ачить, що котрась із жінок якраз купує дріжджа, червоноармієць запитав, що це таке. Крамар відповідає, це є дріжджа. „А сколько стоіть 200 грам" — питає червоноармієць. Два золоті—відповідає крамар. Давай товариш мені — каже червоноармієць і в присутності більше людей витягає хліб, смарує дріжджами, взяв в рота і їсть. Дріжджа гірке, йому це не подобалося та почав лаяти крамаря. Ми звернули йому увагу, що це є до печення хліба, а не до їдження з хлібом, червоноармієць кинув хліб об землю та з лайкою „чорт з вами", вийшов.

Другий подібний випадок бачив в аптиці. Зайшов червоноармієць та питає, що там продають. Аптикар відповів, що це ліки. Червоноармієць побачив за шклом діточі пипки та питає „сколько стоіть один тузин". 12 золотих. Давай мені — каже, виходить з ними на вулицю, по дорозі зустрічає його другий червоноармієць: „А что ти купіл"? — „Чорт ево знае". Цей йому звертає увагу, що це для „ребяток". Цей зі злости викидає це все на вулицю. В іншій крамниці бачив таке: зайшов червоноармієць і бачить, що жінки купують теплі реформи. Сказав дати собі пів тузина, а що в крамниці вже стільки не було, лише три штуки, він взяв

(Докінчення на стор. 4-тій).

Контроля чиншу й домовласники

Коли девятого листопада президент спинив контролю цін, то залишились під контролею тільки ціни на цукор, риж та помешкання. Це було доброю новиною для тих, хто живе в найманих помешканнях, особливо коли їх прибутки сталі й обмежені. Тоді, як чиншовики тішаться з того, що оплата за помешкання все ще залишається під контролею (хоч можливі деякі „пристосовання"), повстає питання — як відбивається та контроля на інтересах домовласників?

В 1939 році пересічне підвищення чиншу по цілій країні виносило чотири відсотки. Як це можливо при значно більшім зрості цін на інші речі?

Цікаві в тім відношенні висліди досліджень, заряджених бюром контролі цін — „О. Пі. Ей". — але переведених фахівцями, які працювали незалежно від чиншового відділу О. Пі. Ей. Ті дослідження виявили, що протягом війни положення домовласників було значно ліпшим ніж за роки 1939 та 1940. З закінченням війни спостерігається майже те саме. За минулий рік було переведено дослідження в 29 містах, де є контроля чиншів. Показалося, що чистий прибуток власників великих домів до винаймлення зріс на 24.9 відсотків в порівнанні до 1939 року. Власники деяких менших домів мали навіть більший прибуток — 43.5 відсотків.

Частинний огляд, що зроблено за перших шість місяців 1946 року, вказує на те, що і цього року домовласники матимуть ліпші прибутки, ніж в роках 1939 та 1940. Можливо, що збільшаться їх видатки на [illegible] домів, в наслідок чого чистий прибуток може впасти на яких пять відсотків, проте домовласники і цього року певно ще будуть в ліпшім положенні ніж перед війною.

Є дві причини, що ними можна пояснити добре положення домовласників від початку війни по теперішній час.

Перше — є значно менше незанятих помешкань, ніж то було колись. Року 1939, незанятих помешкань у більших будинках було девять відсотків, в менших — 8.6 відсотків. Тепер вільних помешкань є менше як один відсоток.

Друге — видатки по втриманні дому були і все ще є порівнююче сталими. Домовласники не мають таких особливих видатків, як наприклад, фабриканти, п е р е будовуючи фабрики з военного на мирне виробництво. І хоч оплата праці й ціни на матеріял значно зросли в часі війни, проте, зогляду на брак помешкань, особливі видатки зводились тільки до самих необхідних перероблень та направ.

Звичайно, не всі домовласники маються тепер ліпше ніж року 1939. Але закони про контролю чиншів не є непорушні; треба рахуватися з домовласниками також. Тому, в особливих випадках О. Пі. Ей. дозволяв певні пристосовання. З 1942 — введення контролі — 900,000 подібних випадків було полагоджено.

В звязку з поліпшенням фінансового положення домовласників в порівнанні з передвоенним часом, виникає питання — який вплив мала контроля на торг нерухомим майном,

Одною з певних вказівок доброго положення на ринку з нерухомим майном є кількість проданих „моргеджів" шляхом ліцитацій. За 1939 рік таких продажів було с т о т и с я ч, тоді, як року 1945 — тільки ч о т и р н а ц я т ь тисяч. Іншою ознакою доброї ситуації на ринку з нерухомим майном є сталий зріст цін на будинки з помешканням для винайму. Зріст чиншів тільки на 4 відсотки не спинює покупців, які готові платити за будинки на 50 та навіть 100 відсотків більше о-воєнних цін.

Загальна Рада — ФЛІС.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ"

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаемо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей блянкет, подаючи доконче с т а р у й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". **10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.**

Імя й призвище .... Ч. від.

Стара адреса ....

Нова адреса ....

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

СТ. ЛУЇС, МО.

З Святого Вечера на допомогу.

В домі пані Єзуско при столі на Святий Вечер родина зложила жертву для скитальців в сумі 29 дол., котрі висилаю до ЗУАД Комітету у Филядельфії. Зложили такі особи: по $5: Йосиф Хлопак, Текля Єзуско, Оля Єзуско, Катерина Люпчик; по $2: Варвара Хлопик, Анна Вайс (Єзуско) Ирл Вайс; по $1: І. Єзуско, І. Хлопик, Оля Хлопик.

Т. Єзуско.

БРИДЖПОРТ, КОНН.

Замісць вінця на могилу пок. амер. вояка — на допомогову акцію.

Перше згадка про пок. Миколу Слівінського, сина Петра, який як америкаський вояк несподівано помер 18. грудня 1946 в шпиталі у Вашингтоні, саме перед виїздом до окупаційної армії в Німеччині, де він сподівався стрінути українських скитальців. Покійний вислужив чотири роки в американській армії в Панамськім Каналі і бажав дальше служити своїй батьківщині. Він був веселої вдачі, дуже любив співати українські пісні і знав добре українську мову. Похоронили небіжчика з української православної церкви в Бриджпорті на цвинтарі у Стратфорді оо. Бек і Кущак, а після похорону зійшлися гості на малу гостину до церковної салі.

Коли вже належно вшанували покійного відповідною згадкою, пригадала громадянка Анна Чернявська про потребу помочи для наших скитальців, яких так бажав стрінути небіжчик Микола і візвала до жертв. Зібрано $38, які вислано до ЗУАД. Комітету в Филаделфії. Зложили такі: батько поаійного Петро Слівінський $5, а по $2: Чернявська, Кушляк, Шимкайло, Даценко; по $1: Галькевич, Підлуська, Боляк, Новак, Пелепонюк, Бойко, Литвин, Гринюк, Папроцька, Шевчук, Мандрона, В. Велиток, о. Кущак, о. Бек, Іудко, Кузів, Бан, Постоловська, Гомс, Монюк, А. Глива, В. Глива і ще двох, котрих імен не записано.

М. Галькевич.

КОЛЧЕСТЕР, КОНН.

На допомогову акцію.

На річних зборах тов. „Згода", що відбулися 22. грудня 1946 відчитав секретар звіт з діяльности Українського Конгресового Комітету, почім члени ухвалили виасигнувати з каси товариства $20 на допомогову акцію. Крім жертви з каси товариства, зложили ще члени на скитальців, а це: по $5: Василь Ґурський, Василь Горячка, Михайло Олійник, Стефан Гнатович, Василь Івахів; по $2 Семен Болух, Николай Марцінко, Микита Кулинич, Емілян Суховінський, Николай Клімак; по $1: В. Малашевський, А. Мотика, Г. Івашків, Н. Загачевський, П. Бусель. Разом зібрано $60, що їх вислано до З.У.А. Допоогового Комітету в Филаделфії.

С. Гнатович, секр.

САВТПОРТ, КОНН.

З вечері на скитальників.

Дня 31. грудня 1946 члени тов. ім. Т. Шевченка, відділ 84 У. Н. Союзу, влаштували спільну вечеру, в часі якої згадали і за інших скитальників. На поклик П. Дудка зложили 33 доляре і 30 ц., котру то суму вислано до З. У.А. Комітету до Филаделфії. Жертву зложили: по $2 П. Дудко, М. Шуманський; М. К. Ґузик $1.50, а по $1: Ю. Гоголь, М. Сендзік, І. Махно, Й. Медвідь, Кл. Хома, І. Чаплинський, К. Кокошка, М.Коршняк, М. Скиба, Н. Ґайда, А. Швалюк, П. Собашко, І. Маціровський, М. Ванат, І. Кондуб, Т. Пазан, М. Махно. Лишилось з вечери $5.30, а решта дрібними.

Юрій Гоголь.

МИЛВОКІ, ВИС.

З Листопадового Свята на скитальників.

Дня 22. грудня м.р. українська милвоцька громада відсвяткувала Листопадове Свято. Це був спомин українських героїв, що віддали своє молоде життя за українську державу. О. Р. Качмарський відкрив свято короткою промовою про ціль Листопадового Свята. Опісля під управою пароха о. Р. Качмарського хор відспівав низку козацьких пісень.

Опісля заговорив ще В. Колодрубець, який візвав приявних до витривалости, доки не прийде хвиля, коли відродиться українська держава. Вкінці Т. Барсук, секр. від. 103. У. Н. Союзу, завізвав присутних, щоби зложили жертву на українських скитальників. На руки секр. П. Стецка і Й. Псюка жложили слідуючі: Т. Н. Барсук $10; по $5: о. Р. Качмарський, Іван Гасяк, І. Шеремета, М. Герас, Іван Сенчишин; по $3: Стефан Юзьків, Андрій Ковтун; по $2: Павло Стецик(Йосиф Псюк, Василь Ґолдман, Волтер Кметь(Григорій Дац, Теодор Танін; по $1: В. Колодрубець, В. Яремчук, Бленчі Орищен, Ева Рига, К. Фута, разом $58. Гроші вислані до United Ukrainian American Relief Committee, P. O. Box 1661 Philadelphia 5, Pa.

Теодор Барсук

секретар від. 103 У. Н.Союзу.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

FIBROIDS ARE COMMON

FIBROID tumors of the womb are found in about one out of every five women who reach the age of 35. In many cases they are small and do not require any special attention. They have a tendency, however, to grow and produce symptoms which eventually necessitate treatment.

The best known symptom is excessive or painful bleeding. Many women with fibroids, however, even when the tumors are rather large, may not have such symptoms at all. Sometimes discomfort or even severe pain in the lower part of the abdomen is the only sign of a fibroid. Another common symptom is a feeling of weight often accompanied by constant fatigue. The pressure of the growths may produce bladder or rectal conditions.

The cause of fibroid tumors is not known. As a rule doctors cannot do anything but watch for symptoms and keep trace of the size in event the growth becomes rapid. Another general principle is that surgery is the best treatment for those fibroids which require any treatment. Some fibroids can be treated with deep X-rays, but this should be determined by the physician in charge of the case.

Except for certain general rules, fibroid tumors of the uterus have to be considered on an individual basis. While it is extremely rare for a fibroid to become cancerous, these tumors should not be neglected, since the discomfort may become worse and the loss of blood serious. The woman with excessive bleeding obviously cannot herself determine whether this is due to a fibroid or to one of the many other conditions which might cause bleeding. The family physician is the one logical adviser on such a question and instead of going from specialist to specialist, the patient should seek the opinion of the general practitioner first.

Рогатинська земля

(Продовження зо стор. 2-гої).

їх, запакував до торби, а одні бере за штанці, закидає на шию і каже: „От і харашо, тепер буде тьопло". От принесли культуру! Наші люди силою обставин і собі мусять змінити ношу. Щоби бути облагнадьожним гражданіном, всі вбиралися в якнайбільше подерті лахмани. Такі річі як святочне убрання, капелюх, краватка, парасоль і ін., це буржуазна видумка і ніхто не відважився на себе вложити.

Наказано, щоби учителі почали шкільну науку, відмовивши права вступу до шкіл священикам в цілі навчання релігії,б о релігія це „опіюм для народа". Це були початки переслідування релігії і церкви та священства. Тоді появилися притирелігійні газети. Затим зачали накладати великі податки на церкви і священиків.

(Дальше буде).

Поштові містерії

Приклад для виснення неточностей в поштовій доставі „Свободи".

З метою забезпечити точну точну доставу „Свободи" членам і передплатникам, Адміністрація робить всі заходи, щоби вияснити кожне відоме їй недотягнення і неточність під цим оглядом, які траплюються ще з часів війни. Для вияснення причин і для прикладу, що головна причина неточностей лежить найчастіше в кінцевих поштових інстанціях та в листоношах, наводимо такий випадок. Пошта звернула нам газету, висилану на адресу Антона Юха в Клівленді 9, Ог., 3463 В. 17-та Стр. Поштовий уряд „Бруклин Стейшин, Клівленд, Ог. звернув газету, а поштівково повідомив, що „но сач номбер". Адміністрація „Свободи" звернулася окремим письмом до головного Поштового Уряду в Клівленді зі запитанням, де подівся наче номер 3463 В. 17-тої Вулиці, на який висилано „Свободу" від липня 1944 року. У відповідь на це Адміністрація знова дістала зворот свого письма з дописком від Гай Р. Лукас, П. М. з попереднього поштового уряду на Бруклин Стейшин, що „номбер 3463 В. 17-та Стр. із окей" та що попереднє повідомлення мусіло бути вислане „помилково якимсь заступником".

Звертаємо увагу наших членів і передплатників, щоби — на випадок неточностей в поштовій доставі „Свободи". — пробували вияснити справу зі своїм листоношом, чи в місцевому поштовому уряді, а тільки якщо це неможливо, то повідомили Адміністрацію „Свободи".

КАРТИНА З ТЕЛ АВІВ У ПАЛЕСТИНІ. — Жидівський терор у Палестині, звернений проти британської влади, не вгаває. Жидівське підпілля домагається у першу чергу допущення до Палестини дисплейсованих жидів в Европі, а далі автономної жидівської держави. На картині бачимо британських вояків, що розложились на одній з вулиць міста Тел Авів, щоби бути готовими відбити кожної хвилини напад жидівського підпілля.

ДИВНІ НОВИНИ

12 міліонів телефонематів денно.

За минулий рік денне число телефонічних розмов у місті Ню Йорку становило 12,000,000. Минулого року телефонічне підприємство вставило 370,000 свіжих телефонічних получень, а це дає кількість 3,605,000 телефонів. Домагання нових телефонів таке велике, що 436,000 замовлень не було як виконати. Новий виряд в минулому році коштував $84,000,000, а на 1947 рік призначено $140,000,000 на таку ціль.

Полишив $150,000 і дві виголоджені сестри.

У Брукліні, під ч. 247 Балтик Стріт, жила родина: старий 77-літній чоловік Чарлз Едвардс і його дві сестри: Делія у віці 63 літ, і Анна у віці 66 літ. Сусіди знали їх як бідаків, що ледве втримувалися при житті. У понеділок, 13. січня найшли Чарлза мертвим. Коли сусіди прикликали поліцію, сестри лежали в горішніх кімнатах примираючі з голоду. Хата була страшенно занедбана і нечищена. Коли почали перешукувати сховки, найшли книжечки банкові на заощаджених $75,000, а крім того грамоти на заінтабульовані позички („морґеджі"), вартости вдруге стільки. Сусіди нераз давали жінкам харчі, щоб їх рятувати від голодової смерти. Сестер забрали до шпиталів для відживлення. Небіжчик був колись дверником в нюйорськім банковім домі і побирав малу пенсію до смерти. Більше про нього сусіди не довідалися.

Дістав своїх 40 центів по 66 роках.

Після 66 літ Волес Дейвенпорт з Нюарку, Н. Дж., у 78 році життя дістав свою заплату з відсотками. Єе було 5 квітня 1881 року, коли Волес мав 12 років і повертав з возом, наладованим вівсом, до свого батька. По дорозі стрінув полисмена, як він борикався з пяним чоловіком. Полисмен махнув рукою до хлопця, казав йому пристанути і вкинув на віз пяного чоловіка, щоб відвезти до поліційної стації. Попри нього сів самий полисмен. В поліційному участку присуджено заплатити хлопцеві за прислугу 40 центів. Урядуючий сержант підписав Дейвенпортові переказ на виплату 40 ц. в головній поліційній кватирі. Одначе колишній Волес не спішився з переказом і аж 13 січня 1947 р. ніби жартом зайшов до дирекції поліції і предложив переказ до виплати. Директор поліції провірив акти, найшов, що з того дня службу в згаданім участку сповняв сержант Едвардс, якого імя було поміщене на переказі і виплатив Дейвенпортові належну заплату. Ще й додав до цього відсотки — по 2%, отже округло одного доляра за 66 років.

ЧИСТУ ОДІЖ
НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРОСИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ ПАКУНКАХ ДО НЮ ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕСУ:
UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
31 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

ПРИЙДЖАЮТЬ КОРАБЛІ ЗІ СКИТАЛЬЦЯМИ

Сьогодні, 16-го січня, прийджає до Ню Йорку корабель "ERNIE PYLE", що пливе з Гдині і Бремергафен та яким приїджає частина тих скитальців, які мали погаладжені потрібні формальності та дожидали тільки транспорту. Корабель мав приїхати ще в неділю 12-го січня, але з огляду на бурю на Північному Атлянтику, він запізнився. Через кілька днів має приїхати до Ню Йорку другий корабель, "MARINE MARLIN", яким теж придуть деякі скитальники, м. і. біля 350 польських громадян.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. С.

Шікаґо, Ілл. — Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301 У. Н. С., подає до відома: Новий фінансовий секретар не буде приймати жадних вкладок в себе в хаті, бо перетяжений шкільними студіями. Тому кожен член повинен платити вкладки на місячнім зібранні, що відбудеться першої неділі в місяцю в салі при українській православній церкви св. Володимира, під ч. 2250 В. Кортез Ст. Члени, що мешкають в інших стейтах, можуть висилати владки поштою на адресу фін. секретаря: W. STEPHEN RYZA, 1643 N. MERRIMAC AVE., CHICAGO 39, ILL.

Павлина Гуцалюк,
рек. секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. — Річні збори Успа. преч. Богородиці, відбудуть в неділю, дня 18. січня, зараз по Службі Божій в церковній гали на Норт Майн вул. Просимо членів явитися на зборах на час. Старий уряд дасть звіт зо своєї діяльности за 1946, як також звіт контрольної комісії. Також маємо дуже важні справи до полагодження і вибір уряду на 1947 рік. — За уряд: Іван Попіль-, предс.

МОГ СИТІ, ПА. — На річних зборах Тов. Запорозька Січ, відділ 305 в неділю 15-го грудня, вибрано новий уряд на 1947 рік: І. Годованець, предс,; адрес: 1127 E. Pine St. Moh City, Pa. Michael Tychanewich, кас,; 116 E. Market St., Moh City, Pa., Michael Heutosh, секр. Delano, Pa.

БРОНКС, Н. Й. — Річні збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу, 18. січня, в год. 7:30 ввечір, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. Буде вибір нового уряду на 1947. рік. — Уряд.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Дністер, від. 310, відбуло збори, 21. грудня на котрім вибрано новий уряд: В. Синишин, предс.; О. Рибак, заст. предс.; М. Довгун, секр.; М. Бедас, заст. секр.; М. Леньо, кас. В. Шимко, трост.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в українській церковній гали в 2. год. попол. Буде справоздання контрольної комісії за 1946 рік. Члени, котрі не вирівнали довгів, обовязані прийти і вирівнати залеглості. Всі члени повинні взяти участь. Є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1947 рік. — В. Шипула, предс.; О. Косьтюк, секр. і кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. „Зоря" від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, дня 18. січня, в 8. год. ввечер, під ч. 33 Іст 7. вул. На тих зборах буде вибір нового уряду на 1947 рік. Тому всі члени обовязково повинні прийти на збори. — Й. Забавчук, предс.; І. Мартинець. кас.; М. Ликтей, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 18. січня, в год. 7:30 ввечір, в домі 122 Ліберти вул. Просимо всіх членів членниць прийти на час. Буде звіт урядників і контр комісії за 1946 рік. — І. Головка, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Помер в Шикаго Савт Сайд 1. січня член Бр. св. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259 У. Н. С.

ТЕОДОР ПЕЛЕХ,

проживши 59 літ. Родився в Малковичах, пов. Перемишель. Був добрим українцем, активний в народній і громадській справі, довгі роки був відділовим урядником. Похорон відбувся 4. січня з укр. кат. церкви при великій участи людей. Домовину несли ветерани Другої Світової Війни, а почесними другами були члени відділу 259 У. Н. С.

Покійний оставив в смутку жену, трох синів, одну дочку та три внуки. В. Й. П.

Іван Побуцький, секр.

Дня 25. грудня, 1946 року померла в 51 році життя

РОЗАЛІЯ ЦИРАН,

члениця відділу 391 У. Н. Союзу.

Покійна походила з Жидачева, Галичина. Полишила в смутку мужа, 3 сини і дочку.

Похорон відбувся 28. грудня з похоронного заведення П. Яреми і церкви св. Юра в Ню Йорку. Похована на цвинтарі Кальварія. В. П П.

Дня 18. грудня, 1946 р. помер на удар серця в 51. році життя

ПЕТРО ОЛЕКСИН,

член Бр. св. О. Николая, від. 360 У. Н. Союзу в Палмертон, Па. Покійний походив зі села Сівки, пов. Калуш, Західна Україна. Полишив у смутку жену Анну, сина Петра, жонатого, 5 дочок: Френцес замужну і жятя, Анну, Марту, Павліну й Ірину, чотири з них належать до У. Н. Союзу.

Похорон відбувся 21. грудня з погребового заведення до церкви св. Володимира при участи родини і членів, відтак на цвинтар св. Володимира в Палмертон.

В. Й. П. М. Куба, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ПЕТРО ПАВЛЮК, син Якова, з села Княгинина „біля Варкович" повіт Дубно (Волинь). Пошукую з рідні стрийка **Андрея Павлюка,** що виїхав до Америки ще перед першою світовою війною. Як що є де стрийко або хто з рідні то прошу відізватись. Моя адреса нижче подана: 10-2

Pawluk Petro Yakowiw T.U.P.
Passeggiata del Gianicollo 7.
Roma (129) Italy.

ГРИВНАК МИХАЙЛО с. Ілька і Магдалини з села Чесник, пов. Рогатин, пошукує **Гривнака, Семена** с. Дмитра і Уляни, свого стрийка з тогож села, що виїхав до Америки 1912 р. Адреса: Hrywnak Mychaylo, Wortt Kaserne, 283 Assembly Centre, UNRRA 224, Via Gt. Britain, B.A.O.R. По інформації можна писати до

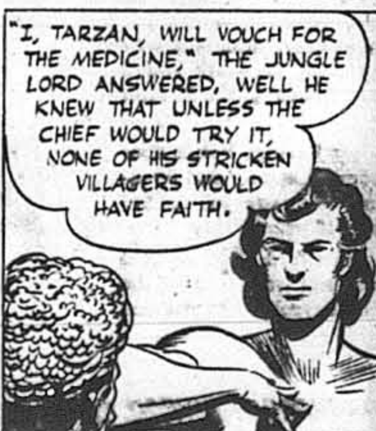
WALTER HAWRYLAK
839 Joseph Avenue
Rochester 5, N. Y.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ТАРЗАН, ч. 1517. Дикий ультимат.

„Загру каже мені, що ваш напиток вбє мого сина" — заявив старий начальник.

„Я, Тарзан, ручу вам за медицину". Він знав, що мешканці села підуть за прикладом начальника.

Щойно за неохотним дозволом начальника Марія подала першу дозу важливого ліку.

„Якщо медицина не поможе, тоді твоє життя покінчене" — загрозливо сказв начальник.